

RÖVID HIREK

TARUTINO. Egy gyűlés alkalmával rajfeltesze...

LONDON. György angol király, Lord Resdinget, az ismert zsidó Isaac Rufust kinevezte...

LUBLIN. A palesztinai munkások gyűlésén a revizionistákkal összefüggésben...

BERLIN. A „Völkische Beobachter” amint ma szándék, hogy a kikeresztelkedett zsidók...

HERINOSDORF. Ebben az ében a hering-dorfi fűrészhely is zsidómentes lesz...

ATHÉN. A görög képviselőházban Apostolon képviselő egy vita során a zsidókat idegeneknek nevezte...

BOTOSANI. Az Elnöcsü filmstúdió egy idő óta német filmek játszik és emiatt a zsidók nem látogathatják...

NÜRNBERG. A híradt Julius Streicher a „Stürmer”-ben kitagadta, hogy a zsidóknak megengedik, hogy résztvegyenek...

SUBOTICA. A közelmúltban alakult meg a B'nei Britz páholy. Ez eddig az ötödik ilyen páholy Jugoszláviában...

DANZIG. Egy zsidó kereskedőt hat hónapi fogságra ítélt a német bíróság, mert egy lengyel újságot olvasott...

VILNA. A Erzmorger című revizionista lap a rossz gazdasági viszonyok miatt bezárult...

VARSÓ. A lengyel professoroknak egy delegációja kérte a kormányt, hogy szervezzen meg egy palesztinai kirándulást...

JERUZSÁLEM. A francia kereskedelmi miniszterium közlése szerint a tavaszi tavaszi Levante Me-sen Franciaország is képviselteti magát...

Roosevelt elnök vendégül látta Einstein a Fehér Házban. Roosevelt elnök kihagyatagon fogadta...

A pápa tilalmat adott ki a fajtantiszemita irodalom ellen. Az osztrák látványi iroda értesülése szerint...

A bécsi zsidó hitközség költés-gyűjtése. Bécs. — A hitközség költségvetését, amely 6,521.670 schilling bevételt és 6,575.210 schilling kiadást...

A három litvák. Három zsidó litvák koldus kolduló utra indult Podoliába. Eljutottak egy lengyel hitközségbe...

A rabbivizsgák utolsó terminusa. Bucuresti. Február 20-án veszi kezdetét a valóság és közoktatásiügyi miniszterium kultusz igazgatóságánál a rabbijelöltek és az 1922 óta működő rabbik vizsgáztatása...

Hatvankét lengyel-zsidó diákok kizárták a laibachi egyetemről. Belgrádból jelentik: Hatvankét lengyelországi zsidó diákok, akik hazájukban a burkolt numerus-klausuzs folytán nem tudtak bejutni az egyetemekre és külföldi főiskolákba iratkoztak be...

ZSIDÓ HUMOR ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

A raseköl és a zsidó csavargó

Egy csavargó zsidó koldus szörnyen szidta a rasekölöt, mivel keveset utalt ki számára a jótékony kasszából.

Látom, nem marad más hátra a számomra, minthogy leggyűlöttebb és legérzékenyebb testrészemem elviscsejtem a huszontöt hótól. Am feljebb kérék uram, egyetlen kérésemet a büntetésem elszívására...

Tehát arra kérék rasekölj uram, hogy a megcsapásom után, ami a hajnali órákban történt, jöjj el hozzám kora reggel az ítélet színhelyére és csokoldj meg éhgyomorral: megvesztésből, ártva festemet.

A három litvák

Három zsidó litvák koldus kolduló utra indult Podoliába. Eljutottak egy lengyel hitközségbe, ahol az emberek olyan gyors és furge kijeliséssel beszéltek, hogy a három litvák csak nehezen tudta őket megérteni.

Oh drága barátim, én egy éljek: nem tanácsolom nektek, hogy ebbe a városba menjétek, mert amint ott énni kérék, kiörik ott minden fogatokat. Nekem — amint látjátok — e két fogamat kihúzták és ha én a nyelvüket nem értem volna olyan jól és olyan alaposan, bizonyára egészen fogatlanul tértem volna vissza hozzátok.

Oh drága barátim, én egy éljek: nem tanácsolom nektek, hogy ebbe a városba menjétek, mert amint ott énni kérék, kiörik ott minden fogatokat. Nekem — amint látjátok — e két fogamat kihúzták és ha én a nyelvüket nem értem volna olyan jól és olyan alaposan, bizonyára egészen fogatlanul tértem volna vissza hozzátok.

Jöjjen direkt a Dalesz...

Egy gazdag zsidóhoz felelt egy snorer és adományt kér. A mi gazdagunk összesen két lelt akart adni. A snorer szó nélkül sarkon fordult és kifelé indult. A gazdag ur utána szólt: — „Talán nem elég?” — Mire a koldus a következőképpen szólt: — „Kevés. Persze hogy kevés. És mivel én csak a dalesz megbízottja vagyok, csak egyet küldhetek ezek után magával: — „Jöjjen ezután a Dalesz direkt magához...”

Göebels és a zsidó

Göebels autóval megy Berlinben az utcán. Egy zsidó meglátta és kulapot emelt neki. Mire Göebels megállítja az autót és odahívja a zsidót: — „Csakhogy már tanultatok zsidók. Azért köszönetet kérek, mert félték öltem?” — „Dehogyan is, — felelt a zsidó — ha egy halottat látnék ill, akkor annak is kalapot emelnék!”

NEPUNK

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő Wassermstrom Sándor Felelős szerkesztő Leitner Zoltán

Kik a bünösök?

Rámutattunk az érnek és bizonyítékok lérelhetetlen logikájával mindarra, ami a zsidó ifjúság tragikus helyzetéből adódik. Bártran nem nyíltan felhívtuk a zsidó világ figyelmét arra a nagy bajra, amely abból adódik, hogy ifjúságunk egy része szelőségesen ba'aldali j'focsodást vall és világ-nézetre esküszik. És volt bátorságunk bebizonyítani azt, hogy az ifjúság eme téves lépése és eszmei destruktója szomorú helyzetéből adódik. A mi ifjúságunk nem tud elhelyezkedni, a mi ifjúságunk üllő és kalapács között, hol egyikhez, hol másikhoz atdók — míg felrajzolódik számára, mint új mence-lékol — a sarló és kalapács.

sem tartották mindedig fontosnak, hogy a a viaszleklü gyermekek lelkiéletéhez akkor lérközzenek hozzá, amikor az még jóra rezonálni képes és issza lelke mindazt, amit elébe tárnak. A gyermeki lelkek eme korszakát nem emkázdák ki eléggé. Természetesen tehát, hogy amikor öndállón gondolkozni tud, oda huz, oda tömörül, ahol céll és irányt mutatnak számukra. Ha téves céll is és hibás irányt, de valami megfogható világnézetet és reményt, a jobb jödbre. S ez uttal nem arra gondolunk, hogy olyan eszközökkel nem vettek igénybe, amely talán régebben bevált volna. Talán nem fejezzük ki ezzel elég precizen, de megértik olvasóink, amikor azt mondjuk: „Modern” eszközökkel kellett volna az ifjúságot visszatartani a zsidóságtól. Természetesen, amikor a legfőbb cél és minden „eszme” legmagasabb joku, az éldatlan kethilt harcok, ahol az a legfontosabb, kik kirbi tudják a legkompromittáltabbat mondani, ott az ifjúság undorral fordul el eme kicsinyes párharcoktól. Amikor a rabbik harcoknak staltumokért, hitközségi vezetőknek a „koeudert” marják egymás szemét, akkor természetes, hogy a zsidó

ifjúság nem találhat ideált magának e szomorú élet nyújtotta keretek között. Azon még két évtized óta seholsem veszedtek Erdélyben, de másutt sem, hogy a zsidó adófizetők pénzéből földműves iskolát létesítsenek, vagy iparskólát. Még soha arra vonatkozólag nem harcoltak rabbik, hogy az állástalan zsidó ifjúságot kenyérhez juttassák. Ha kell hatalmi szóval azoknál, akiknek ez még móljukban van. Mert függő helyzetben voltak és mert a kicsinyesség, a szűk látókör áll halotti tort, eme jobb sorsra érdemes ifjúság fölött.

Hát lehet-e csodálni, ha eme bünös nemtörődöm-ég láttára, a célja vesztett ifjúságot elbeszítjük. Ha elhoaják őseik életformáit, ha létesítmek karjaiba vetik magukat? Hát hol vannak azok, akiknek hiatalásuk, feladatuk, küldetésük lett volna, hogy irányt mutassanak, élethelelőtséget biztosítsanak a zsidó ifjúságnak?

Hitközségi veszedések, apró forszalkodások és uták ezredraun kicsinyességben porlad el minden zsidó energia és ezzel pusztul és vész el minden nép legnagyobb kincsese, az ifjú da. A mi zsidó ifjúságunk, vajjon ki vállalja majd a Sors és jödb itélő-széke előtt ezért a súlyos bünért a nagy és szomorú felelősséget?

250.000 zsidó bizonytalan sorsa Ausztriában

A szociáldemokrata munkásság Ausztriában és legfőképpen Bécsben harcolt kezei. Barrikádokat emelt, napokig ágyu, géppégver és puskatűlöl volt hangos Ausztria. A szocialisták, akik a világháború befejezése óta domináltak a kis megnyírt országban, sok szépet alkottak, munkásjóléti intézményeket, munkásvédelmi törvényeket és amíg a keresztényszocialista provine a régi metódusok szerint élt, a nagy világváros példái mutalolt a szociális gondoskodásban. Az ausztriai 250 000 főnyi zsidóságot nem kényesztette el a szocialista rezsim. Sok kellemelenséget is okozott a zsidó tömegnek és a párt belső strukturájában sem volt filozemita. De megért volt és ellensúlyozta azt a nyomást, amelyet a katolikus parasztság és kispolgárság éreztek el a vörossal és azok intellektuáljeivel. Hitler uralomrajutásával az Anschluss gondolata mindjobban teri hódít. Dollfus kancellár minden lehető elkövet, hogy ezt a tragikus lépést megakadályozza. Természetesen közben haratókba van szükség. És ezeket alig találja meg benn az országban. Starhemberg herceg olesz módra faszizmust akar, „rendi államot,” hogy nagybírókail megvédjé. A Heimvehr neki áll szolgálatára. Egyik olda-

lon tehát a szocialisták, másik oldalon a Heimwehr, a harmadik a náciizmus és végül a hivatalos kormányzat fegyverese ereje. Ezek négyen nézik meg farkasszemet és az általánosan 250.000 zsidó lélek letehet, akik lélekelvisszafojtva lesik és várják, hogy kiknek javára döl el a nagy harc, amely végeredményben az ő sorsuk fölött fog dönteni. Alármerre is döl el a harc, a zsidók, az osztrák zsidók — sajnos — a rövidebbet húzzák. Starhemberg herceg is antiszemita. Dollfus is, a hitleristák természetesen és a szocdemek — nem jöhetnek uralomra. 250.000 zsidó testvérünk, Európa közepén, ahol nyugodt életheben, kulturában és megbecsülésben volt évszázadok óta részük a Habsburgok alatt, most remeknek állól, hogy mit hoz a holnap, amely tell van bizonytalan-sággal és néhez napokkal. Csak legalább az Anschluss ne következék be — se hajfák fogal a bécsi zsidók — mert akkor a 600 000 németországi zsidók szenvedéséhez csatlakozna újabb néhány százezer. Reméljük, hogy ez a tragédia nem fog bekövetkezni, bár sok jóléti szerint, erre is kilátás lehet. Fájdosalmus együttér-ésünk Ausztria tragikus sorsu zsidóságával, akiknek bizonytalan a holnapjuk.

Zsidó világkongresszus előtt

Newyork. A zsidó világkongresszus, amely ez év nyarán lesz megvárta már az egész zsidó világon nagy készülődésre ad alkalmat. Különbösen az amerikai zsidóság dolgozik intenzíven a kongresszus érdekében. A Jewish Congress, az amerikai zsidósági szövetség el-

viselése, már számos reprezentatív zsidó szervezetet nyert meg a kongresszuson való részvételre, így az amerikai zsidó munkásszervezet is. Illetékes körök azzal számolnak, hogy egy millió zsidó s'ava'arótt sikerül megmozgatni a kongresszus választásainak rész-



vételére. A nemzeti zsidóság konferenciájának végrehajtóbizottsága legutóbb már programot is dolgozott ki, amely a zsidó világkongresszus célját és feladatait részletezi. A programjavaslat az 1932-ös genfi konferencia alapelvein épül fel, amely többek között a következőket mondja:

„A zsidó világkongresszus azon az elven jön létre, hogy az egész világon szétszórta zsidóság egy egységes nemzeti organizmust képez. A zsidó világkongresszus a zsidó nép elismert nemzetközi fóruma kell legyen, különösen a polgári és nemzeti egyenjogúság védelme tekintetében.“ A konferencia egyébként a következő programjavaslatot terjeszti a zsidó világkongresszus elé:

1. A zsidóság kisebbségi jogainak védelme. 2. A zsidó emigráció megszervezése azon országokban, ahol a zsidóság politikai, gazdasági és egyéb okok miatt kénytelen elhagyni hazáját. 3. A gazdasági élet kiépítése azon országokban, ahol a zsidó tömegek minden jogfosztás és elnyomás ellenére maradni kénytelenek. 4. Palesztina, a zsidóság nemzeti otthonának politikai és gazdasági támogatása. 5. Harc az antiszemita propaganda ellen az összes országokban. 6. A zsidóság népi képviselete a Népszövetségben. 7. A zsidó világkongresszus állandósítása, mint a zsidóság állandó reprezentatív parlamentje. — A világkongresszus választásaira már is nagy előkészületek folynak az amerikai városokban.

Prága. A napokban ült össze Prágában a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottsága. Ezen az értekezleten főleg a közép és kelet-európai executive tagok vettek részt, míg a végrehajtóbizottság nyugaleurópai és amerikai tagjai február végén Párisban ülnek össze. A prágai és párizsi tanácskozások során állapították meg a világkongresszus helyét és pontos dátumát.

A lezuhant

orosz sztratoszférá-gömböncök áldozataul esett másodparancsnoka — zsidó volt.

Moszkva. A napisajtó részletesen foglalkozott az orosz sztratoszféra repülőik halálának szerencsétlenségével, akik léggömbjükkkel 22.600 méter magasságba emelkedtek, tehát eddig még el nem érték a magasságba. Az áldozatok között, amint a legújabb híradások közlik, zsidó repülő is van. Mozes Leib (Lija) Ussischkin, az orosz katonai akadémiára nagynevű professzora, aki a sztratoszféra gömb egyik parancsnoka volt ugyancsak áldozatul esett a halálos szerencsétlenségnek. Ussischkin ukrániai zsidó családból származott és rendkívül nagy tekintélynek örvendett Oroszországban. A jelenlegi repülés tartama alatt ő vezette a tudományos megfigyeléseket és jelezte a szerencsétlenség színhelyét meg is találta. A szovjet kormány intézkedése szerint a szerencsétlenül járt repülőket a moszkvai Kremli falába temették el, ahol a hősi sírjai vannak. A Kremli — közvetlen Lenin mauzóleum mellett van. A gázszelvényekben, amely a Vörös téren ment végbe Sialha vezetése mellett megjelentek a kormány összes tagjai és mintegy tízezer főnyi tömeg adózott részvétellel a szerencsétlenül járt repülőknél. A moszkvai repülő klub emlékművel állít a hősi repülőknél.

A tragikus sorsa Elifaha Ussischkin egy zsidó munkás fia volt. Röviddel ezelőtt öltötte be 24 ik életévét és rendkívül nagy jövőt jósoltak tudományos munkásságának. A leningradi fizika technikai egyetemén 21 éves korában végezte el és tanulmányai folytatása érdekében a világhíres Abram Joffe prof. mellé helyezték, aki szintén zsidó. Az intézet a Wilson-kamara létesítésével bizta meg a kozmikus sugarak tanulmányozása céljából. Az elmúlt években már kizárólag a kozmikus-sugarak kutatásával foglalkozott és tudományos feladásokat tartott. Több rendkívül értékes tudományos felvilágosítást hagyott hátra. Érdekes megjegyezni, hogy az első orosz sztratoszféra utján is részt vett egy zsidó mérnök, prof. Birbaum a repülésen, mint a tudományos megfigyelések vezetője. Az orosz sztratoszféra repülőik annak idején 19.000 méteres magasságba emelkedtek, a világrekordot teremtették.

Ifjuságunk és az absztinencia

Dániel. Ifjúsági regény. Iria Ádám Ferenc. Kiadta a British Honor Ezra Cluj. Nem egyszerű könyvkrónika ez. Mert a mű, amelyet bírált, tendenciával íródott és tendenciózusan jutalmaz a zsidó ifjuság kezébe. A Hasomér Hicair egyes eseményeinek történetét van beállítva ez a könyv: az a Hasomér H. cair, amely a baloldali legszélén áll, sőt annyira túl már, hogy inkább a „baloldalon“ van már hangsúly, mint a zsidóságban. Jelentésül adjuk a könyv „melléletét“ amelyből látható, a „tan“ könyv, amely terjeszti a mélyet.

Nem a könyvről akarok kritikát írni, hanem a zsidó társadalomról, mely bübös lözönnyel engedi ifjuságunkat, jövő reményeinket megmégelyezni.

A regény. Egy mindentekintelenből züllött, erkölcsi ferdebe süllyedt embercsordának az állati vonása a kéj után. Minden sora pornográfia. Minden alakja egy beleg egy bűzös izzadmányának proloplazmájából született, mely felkocogott nemi lázinger vasuralma alatt cselekszik öntudatlanul.

Csupa ellentmondás az egész könyv. Valóságos és istentagadó, nacionalista és mégis kozmopolita. Tiszaszag után vágyik, de erkölcs-telen. Freudista-Adler individualpszichológiai alapon... és a könyvet egy zsidó szervezet adja ki. Progresszív zsidó egyesület... egy kis rajz a könyvben mindent elárul. Menora, de csak halála jelképezi a világosságok között a híres kalapács emelkedik ki, amely alatt héber betűkkel olvasható „Lo b'chajil v'lo b'koach ki im b'ruchi“.

Ki a szerzője ennek az ocsmány irásnak? Megtudtam. Egy fiatal zsidó orvos.

A könyvet a zsidó ifjuságának szánja. Cionista-Kollektivistá szellem avatja be az ifjuságot a nemzeti minden rejtekébe. A könyv meséje val. Szerkezete roszog. Silusa nehékes darabos, de tudja, hogy kinek írja, az ifjuságnak, kiknek legnehezebb probléma a nemiség. Lükettő vértük hangos gyógyadásainak mutatja ez a kielégülés újja a maga legperverzebb formájában. Tükrörképe ez a könyv a Ma föl-törékvő ifjuságunk, mely istentelen vadállati fellegásban, megfosztva minden idealizmusától, felcsereji szépet a ruffat, az ocsmányt a fen-közlét. A lelkiéletnek ill' nines szerepe.

A testiség a felmagasztolt, a dicsőített, az örökboldogító. Ennek eszközevé avatja a kulturát és a homo sapiensé vált állatembert vissza súlyeszti ősi meztelenségébe, hogy emberáldatit vájjon. Nem is kell különösebb vallásértés ahhoz, hogy megállapítsuk ezt a dekadenciát, mely zsidóifjuságunk körébe be-állott. A vallást helyettesíteni akaró kultúra gyöngeszurogának bizonyult. Vallás vasszigorára célvezető és szükségesség bizonyult, ennek hiányában nines semmi, ami a fiatal vér szil-legségét zabolázná.

A kultúra képtelen lelkiismeretlenséget elő-idézni. Az elmék olykor ugyan természetes menetétől elérőleg új határokat von, a gondolkodás medrét kimélyíti, a képzelet erői fokozza, a fogalmi képek tömegét felduzzasztja, de egyet a legfontosabbat, lelkiéletünk számtalan irányba szétlötő és egybekapcsolódó idegszálait képtelen felfrissíteni.

Csak a vallás az, mely átfogó világnézetével minden kérdéssünkre választ ad, helyes irányt mutat és normáinak pontos betartásával teszi és lelki kiegyensúlyozáshoz vezet. Megállapíthatjuk, hogy a vallási törvények magasabb filozófiai megfontolásban éppen az ifjuság számára pótolhatatlanok.

Dániel megírásai Max Hodann orvos-tanár modern nevelési rendszerén épül fel. Hodann szerint az ifjuságot be kell avatnunk a modern élet titkaiba, amilyen korán csak tehetjük. Hisz ez a koedukáció célja is.

Am Hodannal szemben ott van prof. Böhnel, a híres cseh pedagógus, aki negyven évi kísérletezés után azt állítja, hogy „nevelés és vallási szigorral vissza kell folytatnunk az ifjuságban a kirobbanó nemi érzést és minél későbbi lejáratra kell prolongálnunk azt, mert tulkorai prezentálás esetén lelki csödbe jut-taljuk őket.“ Vannak kivételek, mondja Böhne, melyek a szabály elől kiesnek, de ezek éppen kivételességük következtében nem adnak jogot, hogy általánosítsuk. Hisz vannak bübös-

zók is, de kinek jutna eszébe, hogy ezekért a fennálló törvényeket az ő szájuk ize szerint változtassuk meg. Nem helyeslem az új elveket, mely az ifjuság nemi orientációját új alapokra helyezi. Szabadszerellem, szabad nemi kiélés biztos elzüllesztéshez vezet és szaporítja a félembereket, a boldogtalanoikat. A sportot nagyon alkalmasnak tartom az ifju energia feltöltésének a levelezésére. Sajnos a technika fejlődésével lelkiéletünk kinemesülése nem igen tartott lépést.

Neveljük csak gyermekeinket a régi becsületes elvek szellemében.

Ezek a kijelentések nem zsidó részről történtek. A mi vallásunk elméletben megoldotta a kérdést, a 18 éves ifjú kiháasodásával. A gyakorlat 5—6 évvel kitolta ezt, de absztinenciát követel a nősilésig.

A Dániel c. regény, a romlott, erkölcsi-leg züllött és zsidóságunkra örökre elvesztett ifjuság olvasmánya lehet. Szülők óvjátok tölte gyermekeiteket. Ben Cháje.

— Palesztina-kiállítás Berlinben.

Berlin. A berlini cionista szervezet február 4—11-ig Palesztina kiállítást rendezett központi helyiségeknek összes termeiben. A kiállítás ezt az imponáló címet viselte „Erec Jisrael - a zsidók országa“. A kiállítás megnyitására a berlini zsidóság számos vezető személyisége jelent meg. A kiállítás keretében a palesztinai zsidó építés minden fázisát statisztikai táblázatok mutatták be. A cionista mozgalom mártírjainak külön termet szenteltek, ahol egy értékes emlékmű fejezi ki a berlini cionisták kegyeletét a mozgalom hősi halottai-val szemben. Trumpeldor és Arlosoroff képei egyaránt ott függnek a falon.

A chuszi hitközség élére, mint megírunk az országos hivatal az ügyek vezetésére új vezetőket delegált. A felosztásra elsősorban a rabbi választás levezetésé szolgálat alapul, mivel az országos hivatal indoklásában kifejti, hogy csakis belföldi állam polgárok jelölhetők, mert ellenkező esetben a felsőbb hatóságok megsemmisítik a választást. A hitközség vezetéseivel megbízott direktorium tagjai egyenként a következők: Gultmann Ignatz elnök, előjáróság tagok: Salomon Z., G. Ib S., Davidovits I., Abramovits M., Káhn M., Fixler B., Wiedermann A., Majerovits J., Holländer J., Zolán I. és Katz M.

— Halálozás. Goldstein Gyula, a sibiui Hanoar Hacioni tagja, életének 21-ik évében tragikus körülmények között elhunyt. Az elhunyt fiatal cionistát a sibiui zsidóság oszlatlan részvétel kíséretében utazta. Temetésén Élász Sándor, a Hanoar Hacioni parancsnok, valamint Taub Hugó helyettesparancsnok és Goldstein József ros fugga tartottak megható emlékszemléket. Taub Hugó fogadalmat tett, hogy az elhunyt után kaddist fog mondani.

Vásárolja husvétre a prima minőségű
כשר על פסח
CITY-kakaót
ez oradeai rabbinátus felügyelete alatt gyártva. — Kapható minden jobb fűszerüzletben, amely husvétli cikkek árusításával foglalkozik.

קארטאפועל מעהל של פסח
ועלעבס פון פסח פון פסח פון פסח
אונד נעמעקן פאסט אונעמבעקערליך אום פון פסח
דער פון דעם פסח פון פסח פון פסח
פון פסח פון פסח פון פסח
אונד פאקעט פון פסח פון פסח
פון פסח פון פסח פון פסח
פון פסח פון פסח פון פסח

David Liebermann
SIBIU, Piața Fingerling 9.
אין ענטפון פון פסח פון פסח פון פסח

HETI GLOSSZÁK

A „hochdeutsch“ uralkodik még!

Furcsa nép vagyunk, mi zsidók. Ott áll Hitler, a maga hétégu korbácsával és elftette és alatta 600.000 zsidó jöjdu fel és kétségbeesett szemekkel néz körül a világba, hogy vajjon hol van még egy kis reménysugár? És ha volna vagy szabadna zsidó templomokból, rádiókon közvetlenül beszédekkel, akkor a megkínzott, agyonvegéztelt lökretelt és nyomorított német zsidó etámulva hallgatná, amint felcsendül ortodox rabbijaink szájából, a „hochdeutsch“. Kere-eit szóvirágok érhervadt virágait nem hullatnak szét termékenyítő porzókát a zsidó lelek virágos kertjébe. Olyanok már ezek, mint a multszázadbeli művirágok, amelyek ott porosodnak a polgári családok ebédidőnek sarkában. Terméketlen művirágok ezek a „hochdeutsch“-ul összeeskébált samsonrafelehrschi magasságokat miből templomi „prédikációk“, amelyek valójában semmivel sem állanak magasabban, l' havidil, mint a neolog prédikációk református papoktól utánó templomi kongalásai. Mi, akik figyeljük a templomi közönség arcát a hochdeutsch alatt, régóta tudjuk, hogy néhány kiválasztatlan kívül, alig-alig akad olyan zsidó, aki valóban megértene, ezeket a művirágokból összeállított beszédhokortákat. Körülbelül 10% a hallgatóságunk érti meg ezeket, s ha lapunk terjedelme megengedné dir ki leközölhünk néhány ilyen ortodox rabbijaink által emondott templomi beszédet és pályázatot hirdetnénk, hogy ki ért meg és hány szót. (Kereszt-rejtvény pályázat helyett!).

De amíg ez a németes iránnyal csak fölösleges volt és nem bántó, addig hagyján. Amió a zsidó ifjak nagy része, a német nyelv intenzívebb tanulása révén, egy ahogy érvékel birt az ilyen beszédek iránt, hallgatunk. Hallgatunk mi és jóváhagyta a zsidó közönlenség. Elvégre — milyen nyelven beszéljen? A magyar nyelv ázszeresly volt és van ma is Magyarországon is, bár ma sem tudjuk megérteni és senki nem tudja nekünk értelmesen megmagyarázni, hogy mi nyelven szentebb a Hitler nyelve, mint bármely más nyelv? Sverintünk nem szelebb, hanem egyenesen p-rr-

hosszskálándó, hogy amikor a világ legzsidóbb ülőlöbbit iraitit, kiáltyányait, rendeleteit ezen a különben klasszikus nyelven fogalmazták, miért kell behasítani a mi érzékeny dobhátyánkba: a hochdeutschot? Minek? Nem érzik rabbijaink, hogy ez anachronizmus? Nem érzik, hogy ez vérgig sérti önéreztünkét? Legnagyobb ellenségünknek, Amaléknak nyelvével kell kicirkalmazni és hervadt szóvirágait mint friss termelvényeket a templomi szós,ékrő közénk hajgálni? Goebbels nyelvében és Göring hangján szólnak hozzánk a mi ortodox rabbijaink és mi lenyűgözölten kell álljunk a retentő emlékek hatása alatt. 600.000 testvérünket ezen a nyelven kinez-zék vérgig ezen a nyelven teszik őket lehetlenné és a mi közepurópai rabbijaink 5—6 országban folyton csak tovább terjesztik a német nyelven keresztül a német „kulturát“.

Megfizetett tartozás

— Háborús visszaemlékezés. —
Iria: GLÜCK JÓZSEF (Satu-Marc)

1915 őt irunk. Ocsó volt az emberélet. A nyolcadik osztály padosorai is még nagyon megritkultak. A hiányzókat a tanár ur már nem írta be az osztályönyvbe. Nagyvácsk már be volt sorozva, s ezek szorogva vártak a május 15. élt, a bevonulás napját, amikor az érteletsi bizonyítványal jelentkezhetnek cseppaltesiténél, mint teljes jogu egyévi önkéntesek, akikből liszt urak lesznek... ha nem jön egy gránát... De ki gondolt akkor az ilyen csekélyiségekre, amelyek egy egy széken induló liszti karrier derébetelérésére a háboruban oly gyakran robbantak fel? Az ifjuság lelkes jelszavakkal és soha elnem érhető hadicélokkal volt átitatva. A hazérti meghaltni édes és dicső, de hiszen nem is hal meg mindenki...!

1915 május 15-én az intézet leéreltségizette a bevonulókat, s ezek aznap elhagyták a vén iskola kedves falait és ment kiki a maga cseppaltesitéhez.

A lis vézna Grün Bandi is bevonult a honvédezedhez, az önkéntes osztályhoz osztolták be kétségbe. Gyorsan mutlak a ki képzés hetel, a katonás rendtartás és a gyakorlatos edzett ifjúvá tellék a Grün, akiről senki sem hitte volna az osztályban, hogy besorozzák. A lisztkolból a rangelső között került ki Grün Endre önkéntes lizedes, majd a pótkeretnél néhány hetel ki képző altszti szolgálat után az orosz harcúterre induló metzszalójába osztolták be Grün Endre hadapród urat.

Wohlyntában csendes volt a frontszakos. Kanalas, a szakasz barnabőrű klarinétosa estéinket az érokban, a tűz fénye mellett

édes, bus nó'árkal szórakoztatja a szakasz, s odától a muszka árokból a balalajka mélyéges, fájdalmas emberi érzések melódiait sugta a lavasz szellő szárnyain az ellenséges ravnal föltébe. A muszka, az ellenség is érez, hát neki is vannak fájdalmai, vágyai?... Ilyeneken rágódolt Grün Endre zás-lós ur, amikor a telefonhoz hívta a hadosztály.

Mikor letette a kegyőt, kiadta a parancsot a felszerelésre. H-jnalajon megérkeztek az új csapatok, zsidó hadtökés köztök, akik a csendes frontszakosok ezt a részét átvették a honvédektől: ez volt a parancs... Másnap este az orosz offenzíva poklában már súlyos veszteségei voltak Grün szakaszának. Ö maga eszméletlenül fektet a kórházvontat ágyán. Egy szilánk furódott a bal bokájába, nagy vérvesztésege volt, amikor hordágyra került, s röviddel a kórházvontalon történt elhelyezés után, Stanislaw állomásán elvesztelte eszméletét.

A náci párt már Hillert sem respektálja

Rengeteg adatot hozunk már arról a komisz és embertelen bánásmódról, amelyben a német zsidóságunkat kézzé van. De eddig valahogy, ugy volt észlelhető, hogy a hivatalos hatalom és a „párt“ öszertartó Heltöleg a zsidók az állami vegzatúratón kívül, nem részesülnek külön párt nyomonrészében. De ezt sem bírták sokáig. Most már jön a hír — ezt olvassák a hochdeutschot propagáló — hogy müncheni Barna Ház külföldi instrukciókat küld a NSDAP szervezeteleknek. És ezekben a „rendeletek“ ben egyenesen felhívja a náci szervezetelet, hogy szálljanak erélyesen és bátran szembe — miniszteri rendletekkel. Aké pedig nem a pártnak, hanem a kormányrendelettel szerez érvényt: az a párfelgyelem ellen vét.

Eklatás példá erre az, ami Essen-ben történt. Az állatvásárláren áll már régen egy zsidó marhakereskedő, akinek szerzett nyolcvan vanak a helyet illeideg. Schmiedl gazdasági miniszter rendelete szerint zsidókat nem lehet zsvarni gazdasági tevékenységükben. Ezt azonban az esseni náci párt nem hajlandó respektálni. A miniszter kiküldölte a teghatározottabban jeleneltette, hogy a kereskedő maradjon a helyén. Viszont a „párt“ vezetők el ékarkák kergetni. A rendörség a kereskedő védelmére kell, viszont a náci öszegyültek és nem engedték, hogy bárki is közeledni merjen a zsidó kereskedőhöz. Egyszerűen ellátták mindenki útját és így akarták megszeríteni, hogy elmenjen helyéről. Ez a „hochdeutsch“ országa... Amellett az átrélegezödést sem akarják megengedni. Zsidó iparosoknak ellátták, hogy zsidó tanulókat alkalmazzanak. Ellátték őket az intellektuális pályákról, de azt sem engedik, hogy asztalosok, lakatosok, vagy szobafestők legyenek. Hanem egyszerűen, haljanak meg éhen... mert így akarja a Német Géntus...

Amellett az átrélegezödést sem akarják megengedni. Zsidó iparosoknak ellátták, hogy zsidó tanulókat alkalmazzanak. Ellátték őket az intellektuális pályákról, de azt sem engedik, hogy asztalosok, lakatosok, vagy szobafestők legyenek. Hanem egyszerűen, haljanak meg éhen... mert így akarja a Német Géntus...

Móra Ferenc halála

Egy keresztény magyar író hall meg az elmúlt héten. Dr Móra Ferenc 55 éves korában hagyta itt ezt a világot, kihullott kezéből a toll, amellyel annyi szépet, nemeset és jót alkotott. A szegedi Múzeum igazgatója volt, kiváló archeologus és nagy szerző író. A zsidóság is hálaival emlékezik meg róla elhunytakor, mert józanul látó, megértő, demokratikus gondolkodású nagy lélek volt. Mindi a az elnyomottak oldalán állott, mindig a kis szenvedő embereket istápolta és mert úgy látta, hogy a zsidóság mindig az elnyomottak közé tartozik, szelid humorral meg meg legyintően a zsidóságot, mégis mindenkor nagy megértés, szeretet és megbecsülés volt minden egyes sorában.

Van a zsidóságunk egy nem zsidó embertársainkat megbecsülő kifejezése: *chaszidá ümó-hóalám*, magyarul: az emberiség szolgálatában álló igaz bölcsök. Ezek közé tartó ott Móra Ferenc is, akinek finom bonho nival megirt, mélyégesen emberi lélekből fakadó írásaira sokszor és sokat rezonált a mi lelkünk is. Életében nem kellett neki a mi elismerésünk, telán sérve is érezte volna magát, mert bizonyos erkölcsi „megfizetlenség“ látott

vissza az iskola padjai közé és 4—6 hét múlva az igen megértő bizottság kiadta részükre az érteletsi bizonyítványt. Az új maturosok bevonulván ezredükhez, visszanyerétek előbbeni rangjukat, sőt hadnagyi kinevezésre is felterjesztették őket.

Grün zászlós a liszti ügyekkel foglalkozván, öszszállította az ezred zászlósainak névsorát és csodálkozással látta, hogy az érteletsi előtt bevonult Csehy Elemér zászlós nem vette igénybe a pótkeret kedvezményét és nem jelentkezett a minisztertel a hiány pótlása végett. Csehy Elemér második sebesülését kihevervén, 1917-év elején beosztása végett jelentkezett a parancsnokságnál. Grün nagyon megörült, amikor régi jó iskolapajását meglátta és sokáig elbeszélgetett vele. A snájdíj Csehy zászlós már sejtette, hogy a rangja körül bajok lesznek, de nem szólt erről semmit. Grün ellenben ismervén ennek a nagy darab embernek az érzékenységet és némi huságát, érdeklődni kezdett nála, hogy mi volt az oka hanyagságának, amely most a rangjába kerülhet. Súlyosb tja a helyzetet, hogy még nem történt intézkedés újabb érteletsigilető bizottságok öszszállítása körül... A lefokozás nem látszik elkerülhetőnek.

Csehy arca elkomorodott és dermedt szeméből a kétségbeesett szorongás dermedt kivétel. — Bandi szólt — segits rajtam. Ugy segits azonban, hogy engem le ne fokokozanak, mert ha a lefokozásom parancsba kerül, én föbelövöm magam!... Nem bírnám ki ezt a szegyet!... segits rajtam!...

Grün a liszti ügyek referense tanácsatlanul bámult maga elé. Csehy! — szólt — holnapig tűnj el. Ne jelentkez addig, amíg nem izenek... Nehogy valami boldont csinálj! Segíteni akarok rajtad, de ki kell agyalnom a módját!... Csehy nagy busan távozott el. Alig távozott el Csehy, amikor az érte-

volna benne. Hiszen nekünk zsidóknak még dicserni is óvatosan kell. De most, halála után meg kell hajtsuk végtelen nagyrabecsülésünk lobogóját a magyar irodalom nagy halójára előlt.

Amikor a zsidó sajtó keresztlé

Néhány nappal ezelőtt az erdélyi zsidó sajtó napilapjában egy cikk jelent meg, amelyben dicséri Huberman Bronislavot és azt mondja többek között, hogy amíg a zsidó művészek nem tudják merre menjenek, addig ez a vérbeli cseh művész Tel-Avivban koncertezik. Tekintettel arra, hogy sajtó-kolégáról van szó, csak annyit vagyunk bátrak megjegyezni, hogy lapársunk tévedett. Nagyot tévedett, mert hiszen a sokatmondó Huberman Bronislav név, egy zsidó művészt rejteget. Mirenden zeneművészeti lexikon ezt mondja és a valóságban is így van. Lengyelzármas művész, akinek fehér ingplasztikonja alatt, igazi százperentes zsidó szív dobog. Jelmezű bizonyított erre, hogy a tel-avivi koncert befejezése után, kinyitatta az összes ajtót a nagy koncert teremnek és ingyen, a chalucoknak és mindazoknak, akik nem tudtak jegyet váltani, elajánlotta néhány nagyszerű koncert darabját. Elírta magát, különben jól értesült lapársunk és ugyanebbe a hibába esett a filmsoara-i cionista „hivatalos” is. Azért Huberman Bronislav — dafke — zsidó marad.

Toscanini az aranykönyvben

Az asszimiláció öreg hibája volt, hogy mindenkor meg volt tisztelve, ha egy nem zsidó megveregelte nagykegyesen a vállát és „Nagyrabecsüléséről” biztosította zsidó „barátait”. A mai korban ócska fringia lett már ez a régi fényes zsidó békeeszköz, mert nekünk nem kell kegyes vállveregetés. De ha azt látjuk, hogy keresztény polgártársunk becsült bennünket, mint őszinteséget, mint népet, nem mint egyedül, akkor mi is megszorítjuk kezét. Mi, zsidó őszinteség és tudunk érte hálasnak lenni, nagyon hálasnak.

Ime, a példa. Toscanini a milánói Scala és new yorki Filharmonikusok világhírű dirigense, szembeállított Hillerrel. Nemcsak a zenében első a világon, hanem van gerince is.

komolyan aggódó és sorsán őprengő Grün zászlóshoz Sipos őrmester lép be és jelenti, hogy a Rendeleti Közlöny friss száma megérkezett. Tegye le az asztalomra őrmester és hagyjon magamra, — mondta a zászlós.

Mit tegyek ennek a funak az érdekében kérdezte önmagától többször egymásután. Több mint egy órát medíttál magában, amikor gépiesen kezébe vette a Rendeleti Közlönyt és lapozgatni kezdett benne. A miniszter értesíti a pótkeretek parancsnokságait, hogy május hónapban a közoktatásiügyi miniszterrel karöltve ismét összeállítják a hadiértelmezéssel bíztatókat avégből, hogy mindazok a vílész tisztjelöltek, akiknek módjukban nem volt, — megszerezhessék az érettségi bizonyítványt. Egyebekben a rendelet végrehajtása ugyanúgy történik, mint az elmúlt évben. Tehát feltételes lefokozás... mondja Grün. Ezt nem így fogjuk csinálni... Csehyt a transzportból ki fogom felejtetni... ő nem lesz benne a parancsnok a lefokozottak között. Csehy a napparancsnok külön fog szerepelni lefokozás nélkül. A lefokozást ellogom felejtetem... és részére hat héti tanulmányi szabadságot fog a parancsnok engedélyezni valamely egyetemi városba... így azt fogják hinni, hogy jogász.

Igy képzelle Grün zászlós, de a szemfüles segédiszinek felléni a dolog. Amikor a parancs javaslati könyv elébe került és a Csehyre vonatkozó szakaszt olvasta, magához szólította Grün, aki nagyon megjéjdi. Tudta előre, hogy miről lesz szó.

Grün zászlós leplezetlenül feltárta a helyzetet a segédiszint elélt, aki nem mulasztván el kemény katonához illően a megvepcent zászlósi jól őszeszdni, magában belül megértő mosollyal kísérve a turpisságot, bevile a parancsajavaslati könyvet az ezredes urhoz, aki azt szó nélkül aláírta.

Nemcsak zené, hanem érzőszívű ember is. Toscanini nem akarta egy milánói Beethoven koncert után eldirigálni a tassiszia „Glovinizza” marsol. Most New-Yorkban van Toscanini. Ünneplik, szeretik és becsülik, mint művészt, mint megértő kulturembert. Azt az embert, aki nem volt hajlandó elmenni Bayreuthba és Berlinbe, mert kídobták a dirigensi székéből a zsidókat és a fehéreket, de náci-érzelmű Wilhelm Furtwänglert állították helyébe. Toscanini nem hajlandó Hitler országába menni dirigálni. Hiába hivják. Kijelentette, hogy szolidaris a zsidó dirigenssel, akit elcsaptak. Ezzel rendkívül sok új barátot is szerett — Amerikában. Most pedig hír jön New-Yorkból. Az ottani cionista szervezet elismerését és mélyeséget háláját fejezi ki a nagy dirigensnek és bejelentette neki, hogy a Zsidó Nemzeti Alap Aranykönyvébe vezetik be nevét, örök emlékezésül. Egyszerű és felémelő ünnepség volt az alkalomból az Astor szállóban. Toscanini az üdvözlésekre csak ennyit mondott: Az én művész szivem tud tisztelni és értékelni...

Adocentus és levágott libanyak

A retrograd irányzat minden vonalon tortül. Most aktuális a legtöbb erdélyi hílközségben az alapszabálymódosítás. Mi magunk is azt valljuk és számtalanszor hirdettük, hogy a legtöbb hílközség alapszabálya idejétmúlt rossz és elégtelen. Új kell, ami megfeleljen a mai idők követelményének. És ezzel kapcsolatban is hirt kell adjunk egy megmozdulásról, amelynek minden hílközségben akadnak szószólói. Amíg a régi, bevált és megfogadandó elv az, hogy aki hílközségi adót fizet, annak legyen aktív és passzív szavazati joga; addig az új metódus hirdetői a levágott libanyakkal akarják a szavazati jogot biztosítani. Arról még nem tudunk, hogy esetleg volnának olyanok, akik plurális választójogot is megszerehnék a választani ennek alapján. Valahogy úgy; ahány libanyak, vagy csirkék, annyi szavazatra ad jogot minden egyes hílközségi tagnak. Egy szóval: de 10.000 lelt adót fizet, azt esetleg megütjük, de akár 40 libát vágat egy szezonban, mert szereti a libamáját, annak minden tekintetben megvan a joga ehöz, hogy hangja sőt a sok máj folydán erős beleszólasa legyen a hílközség ügymenetébe. Ez egy ugynevezett

libapártól fog életrehívni és már lelki szemünk előtt látjuk az egyes naggyomru roshakohlt, aki imigyen fogja lehurrogni az ellenzékét: Őn beszél, aki alig vágalott 17 libát a szezonban, mit tudja maga mi az, amit nekem kell megemnem a zsidóságunkért. 94 libát kell elpusztítsak egy-egy szezonban hogy hingatdó legyek a gyülekezetben. Csodás perspektíva. A zajlék, vszajvék fognak uralkodni azok felett, akiknek diétát írt elő az orvos, Karlsbadot. Egy rituális kannibálizmus fog életrekelni, kissé pápua í/ü alapszabályreformban, ha csak nem akadnak mindenütt józanok — s reméljük, hogy bőven akadnak majd — akik kinevetik és lehetetlenné teszik, hogy egy — elvágott vagy föllött libanyak — legyen irányadó egy h i l k ö z s é g belső életében.

A kanadai zsidó konferencia — a német menekültekért. Toronto. A Kanadai zsidóság kongresszus, amely a napokban ülésezett Torontóban rendkívül figyelemreméltó munkaprogramot dolgozott ki. Mindenekelőtt elhatározták, hogy az ez évben összeülő zsidó világgongresszuson a kanadai zsidóság képviselőiben megjelennek. Elhatározták továbbá, hogy látogatják a palesztinai építómunkát és tiltakoztak a zsidó bevándorlások korlátozása ellen. A kongresszus nagy lelkesedéssel fogadta el azt a határozatot, hogy a kongresszus vezetősége közli a kanadai kormányval, hogy a kanadai zsidóság felelősséget vállal a német menekültek bevándorlásáért és garantálja eltartásukat, illetve elhelyezésüket, anélkül, hogy az ország terhére lennének. Elhatározták, hogy 250.000 dollár segélyalapot teremtenek erre a célra. A konferencián 250 delegátus vett részt. Toronto polgármestere, Stewart is a kerületi kormány reprezentánsai is megjelentek a konferencián, amelyet melegen ünnepeltek.

412 zsidó orvos volt kénytelen eddig elhagyni Németországot. A berlini „Das Aerztenblatt” jelentése szerint 1933 évben összesen 412 zsidó orvos hagyta el az országot, miből 284 Berlinre esk. 117 orvos Palesztinába, 25 Franciaországba, 22 Angliába, 13 Svájcba, 15 Olasz- vagy Spanyolországba, 11 Ausztriába, Csehszlovákiába és Lengyelországba és 9 Északkeurópába emigrált.

főhadnagya pedig éber figyelemmel őrködött a lakosság biztonságán.

A főhadnaggy éppen ebédjénél ült, amikor arról értesült, hogy egy különítmény vonata már M. város felé közeledik. Azonnal otthagyta az ebédet és kiadta embereinek a parancsot, hogy fogjanak fegyvert, vigyék a gépzú kákal, s őket municióval ellátva, a vasúti állomásra felé vonul. Alig pár percnyi várakozás után berobogott a különítmény. A vonatot a főhadnaggy embereivel körülfárta. A gépfegyverek torjai lövésre készen meredtek az érkezők felé. A főhadnaggy a még mozgásban lévő vonat parancsnokának harsány hangon kiáltott oda, hogy: „ne kíséreljétek meg a ki szállást, mert belétek lövötek, fel a kezzekkel!”

A különítmény parancsnoka a nem várt fogadtatásra, meglepetten lett eleget a felhívásnak, annál is inkább, mert a lövésre kész osztag pillanatok alatt megsemmisítette volna készületlen embert.

A városka lakossága, különösen a remegő zsidóság kilőző örömmel fogadta a történelket. Bugzó főhással köszönték meg Istennek azt a kegyelt, hogy oltalmukra így nemes lelkű emberrel rendel hozzájuk.

Az állomásról a város felé visszamenetelő osztag parancsnoka elé kivonult a városka lakossága, hogy melg kézzorítással juttassa kifejezésre: háláját vele szemben. A zsidók küldötséget a városka rabbija vezette, aki könyvek között mondta el az áldást: „Áldott légy Izraél megmentője, áldott legyen általad minden ivadékid!”

Majd, mikor a rabbi a zsidóság gazdag ajándékát akarta a főhadnaggyak ányújtani, Csehy — mert ő volt, — elhárította magától a figyelmet. Szólt sem érdemel az egész, rabbi ur, nem jár ezért köszönet. Tartoztam vele annak a fajnak, melynek egy fia valaha az életemet mentette meg.

HIREK

„Nepünk” cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Adar 1, február 16.

Szombat: Adar 2, február 17.

Heti szidra: תורת

Heti háftóra: ויהי

Szombat kezdete:

„Zeret bejárás” 5:30

„Gyertyagyújtás” 5:55

„Istenliszlet kezdete” 5:45

„Szombat befejezése” 6:45

A mizrachista chaluc

Írta: Ignátz Basch (Tacovo)

Ha mindennapi egzisztenciánk gondjainak sűrűsége alatt egy kis lelki pihenésre törekezdünk, ha egy kis vigaszt, melegséget és biztatást találunk akárunk kapni, akkor zsidó ifjúságunkra kell gondolnunk, arra a zsidó ifjúságra, amely a tradíció szent ösvényén a Mizrachi zászlaja alatt halad, a mizrachista chalucra. És valóban ez a gondolat és ez a valóság a legnagyobb elgötéltet lehet számunkra, mert testet öltve látjuk végyainkat, munkánkat és népünk lelki és strukturális újjászülését.

Akinek módjában van a mi chalucainkkal közelebről megismerkedni, az be fogja ismerni, hogy büszkeségünk indokolt. Anélkül, hogy túlzásba esnék, kijelenthetem, hogy már pusztán egy rövid szóváltás is mély nyomokat hagy maga után. Mert ha képzeteleinkben egy magas színvonalon álló ifjúság lelki és szellemi kontúrját képesek is vagyunk körvonalozni, sohasem lehet ez oly tökéletes, mint amelyet egy mizrachista chaluc a valóságban képvisel.

A mizrachista ifjú a Tóra és tradíció, a vallás és tudomány, a tárgyi és logikai ismeretek alapos ismeretével rendelkezik, amelyet kiegészít egy elmélyült hit, hit a zsidó történelemben, hit a valóságban és hit az újjászülött zsidó országban. Az az ifjúság ez, amely a legbiztosabb garancia arra, hogy a Tóra „Avoda ideális jelszava gerenciaül lesz vive a gyakorlatban is. Olyan ifjúság, amely a történelem legsúlyosabb szakaszában nőtt fel olyan időkben, amikor gyilkos harc folyik nemzetünk és vallásunk ellen, és ők minden veszély és megpróbáltatás ellenére, büszkén haladnak a zsidó vallás és zsidó nemzetiség útján, dacolva minden akadállyal és viharral.

Ha pedig párhuzamot vonunk az asszimiláns galuth-ifjúsággal és az életres chaluc-ifjúsággal, akkor örömmel meletti a szomorúság is kezesül hatol szívünkön. Mert, ami egyrésztől az eleven életet, a fejlődést, a jövőt reprezentáló chaluc ifjúságot látjuk, ugyanakkor másrésztől a galuth-mentális ifjúság talajtalanságát, dekadenciáját, pusztulását és vergődését kell megállapítanunk.

Hinnünk kell azonban abban, hogy a zsidó nép azon rétege is, amely ma még szkeptikusan áll meg mozgalmunkat, egy napon belátásra ébred és kitisztult elméje utjainak hamis valóságát. Reméljük, hogy előbb vagy utóbb, a vallásos zsidóság zászlóját alatt fog egyesülni, mert már ma is tapasztalható, hogy a mizrachismus eszméi mind szélesebb zsidó talajban vernek gyökereket és a fejlődés irányára arra mutat, hogy ez a tendencia még erősödni fog.

Végül, mindaddig, míg olyan chaluc-ifjúsággal rendelkezünk, amely hősies elszántsággal harad az országépítés súlyos akadályokkal telj útjain és heroikus erőfeszítéssel küzd le minden ellenállást, nincs okunk a csüggedésre és boldog s tennél, felémelt fejvel bízhatunk abban, hogy céljaink megvalósulnak és beteljesülnek nyerneik.

Törtézetől óvja börtét táplálja Szt. László fertőtlenítő tablett szappan

— Belz és Munkács kibékül. Amint a munkácsi lapok hozzák, a 16 éve folyó nagy ellenségeskedés után, végre békére van kilátás a két ellenfél között. A munkácsi és belzi rabbitsalád súlyos ellenéteit után, most rövidesen békekötésre kerül a sor. Mar hetek óta tartanak a béketárgyalások Mordche Rubin sátoraljau, helyi főrabbi elnöklétével és remélhető, hogy ez a sok anyagi és erkölcsi áldozattal járó nagy harc végre megszűnik és nem lesz állandó baj okozója a két nagy rabbinak örök ellenségeskedése.

— A német lapok a nemrég elhunyt Haber professzorral. Néhány kivétellel az összes német lapok elismerik a nemrég elhunyt Fritz Haber menekült zsidó professor tudományos kísérleteit. Az egyik lap többek között a következőket írja: „A háború alatt Németország nagyon sokat köszönhetett Haber professornak. Egy esetleges gázháborúban, még inkább egy gáz elleni háborúban csakis ez a „menekült zsidó” tanítása és utmutatása alapján menekülhet meg Németország a teljes megsemmisüléstől.”

— Egy ruszinszkói szocialista újság éles támadása a zsidók ellen. A Poak, ruszi szoc. dem. párt cseppnyelvi hivatalos lapjában az Ungváron megjelenő „Hlas Vychodu” ban egy Malura nevű cseh szocialista, rágalmaklól és sértő úcsárolásoktól hemzsegő cikket ír a poak. ruszi zsidókról, melynek tónusa hillerék zsidóellenes rágalmaik is felülmúlja. A cikíró többek között azt írja: „A podk. ruszi zsidók utálják a fizikai munkát, nem engedik ki a karmaikból a kereskedelmet és a pénzkéllt uralkodnak a lakosságban. A csöddök mindennapos jelenségek itt és az ilyen mentalitás nyomot hogy a zsidó gyermek gondolkodásán és becsületességén is. A zsidó egyáltalában nem érzi a krízist, sem a lakáshányt, mert nincs olyan zsidó család, amelynek legalább kétszobás lakása nem volna.

— A zsidók különben is piszkos népség, fergesek és még a felnőt leányok feje is tisztátalan. A zsidó anya nem törődik a gyermekével és még kedesebb az apa...” Ilyen és ehhez hasonló tónusban és stílusban írnak a „Hlas Vychodu” ban az itteni szoc. dem. párt. hivatalos lapjában. Mit szólnak ehöz, szocialistavallású zsidóink és a szocialisták felé gravitáló cionistáink?

— „Fekete-könyv” a németországi zsidóság helyzetéről. Paris. — Hitler egy éves uralmának évfordulójára a párisi Comité des Délégations Juives egy emlékiratot adott ki, amely a németországi zsidóság helyzetével foglalkozik. A német nyelven megjelent emlékirat, amelyet rövidesen követni fog a francia és angol kiadás is, a következő címmel hagyta el a sajtót: „Fekete könyv. Tények és dokumentumok. A németországi zsidóság helyzete 1933-ban.” Az emlékirat 540 oldal terjedelmű.

— Hogyan osztotta széjjel a Zsidó Nemzeti Alap a Wadi Chawarith földelket? Jeruzsálem. A Keren Kajemeti kuratóriuma a Wadi Chawarith rendkívül értékes földelket a következőképp osztotta széjjel: 1. Munkástelepítés: 547 család számára 10.000 dunam, amelyből a Poale Mizrachi 1260 dunamot, a jemeniták 900 dunamot és a volt legionáriusok 1650 dunamot kaptak. 2. Középosztályi település: 7000 dunam, amelyből többek között a Mizrachi 600 dunamot, az általános cionisták 735 dunamot és az orosz cionisták 1840 dunamot kaptak. Ezenkívül felosztotta a K. K. L. azt a földterületet is, amelyet 1930-ban a beduinok szálltak meg és csak 1933 júniusában hagytak el. Hivatalos kimutatás szerint összesen 23.000 dunam föld került osztásra, amelyből a munkástelepítések 12.000 és a középosztályi települései 11.000 dunamot kaptak.

— Figyelem! A bucaresztli elismeri Groszm n léle kóser vendéglő volt tulajdonosa Constantinban, Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott.

— Amikor az antiszemítából — filozofemita lesz. Varsó mellett egy kis mezővárosában az egyik katolikus pap híres volt az antiszemizmusáról. A közelmúltban egy kirándulást tett Palesztinában, ahol teljesen átalakult, ugyannyira, hogy mire hazajött, filozofemita lett belőle. Egy levelében, melyet a Cionista Szervezet Központjához írt, megkérte, hogy küldjenek neki cionista irodalmi műveket és, hogy rendezni fog a Keren Kajemet javára egy előadást, amelyen a palesztinai élményeiről fog beszámolni.

— A gyorskezü hitves. A napokban különös és a zsidóknál szokatlan családi tragédia játszódott le Ungváron. Egy Moskovits Henrik nevű szegény munkanélküli szobácska a napokban részvételt a „Cheva Misnájoh” bankettjén, amely csak a késő délteli órákban ért véget. Egykor piccesen tért haza és lábujjhegyen igyekezett elérni ágyát, nehogy felébredszze harapópostermesztű oldalbordáját. De a szegényember elfelejtette, hogy a mitológiai sárkányok éberségét sem lehetett kijátszani, mert alig lépett be a gyérvilágítás szobába, az asszony felkapta a tűzhelyről a hatalmas lugos fazékokt és szitkozódások közepette tetőlől talpig leforrázta szerencsétlen urat. Midőn aztán látta leforrázott férjét kínjában felrengeni, megbánta tettét, a menőkört telefonált, akik a leforrázott testű férfit a kórházba vitték. A gyorskezü hitves most igen gyengéd a férjéhez és a leggodnobb ápolásban részesül.

— Az olasz sajtó Goebells ellen. Róma. A „Tribuna” olasz naplap foglalkozik a német viszonyokkal, különösen pedig a fajteoria alapján üldözött német zsidóság kérdésével, akiket megfosztottak fajt hovatartozásuk miatt összes polgári jogaikól. A cikk írója, prof. Roberto Bacchis élesen támadja Goebells propaganda minisztert és megállapítja, hogy a német zsidóság a világháború alatt aránytalanul nagy véráldozatot hozott a német frontokon. Meglátatlanak tartja, hogy a zsidó ügyvédek és intellektusok elújítsák állásukból az a címen, hogy tulsúlyban vannak az árja értelmiséggel szemben és kiszorítják őket a közéletből. Ez nem felel meg a valóságnak, mert a nemzetiszocialisták ugy hamisítják meg a tényeket, hogy csak a nagyvárosok statisztikáit veszik alapul de országosan nem veszik tekintetbe a tényállást. Prof. Roberto Bacchis tovább fejezi be fejtegetéseit, hogy nehezen érthető meg a kulturvilág azt, hogy egy fajhoz tartozó 600.000 ember, amely 6 Nobel díjat szerzett eddig Németországnak, veszélyt jelentene egy 60 millió német számára, amint azt a Hitler fajteoretikusai állítják.

— Amerika harcok a horogkereszt ellen. Washington. — A nemzetiszocialisták izgató propagandája Amerikában olyan széles méreteket öltött, amely már veszélyezteti az állam rendjét is, állapította meg az amerikai emigrációs-ügyszolgálat elnöksége, Samuel Dickstein elnöklété alatt. A bizottság leszögezte, hogy az USA-ban élő német horogkereszteseket a német birodalmi kormány finanszírozza. Dickstein elnök megállapítja, hogy a náci Amerikában katonailag szervezett apparátust tartanak fenn, titkosrendszéggel rendelkeznek és összeesküvést szőnek az amerikai államédek ellen. A németek jelenlegi tevékenysége az 1915-ös évekre emlékeztet, amide Németország szintén kémhálozáttal vette körül Amerikát és titkos propagandát folytatott az akkori Németország ellenségei ellen. A bizottság elnöksége végül a legsúlyosabb redszabályok életbeléptetését követeli a német nemzetiszocialista propaganda ellen. Tyding szenátor határozati javaslatot nyújt be, amelyben Roosevelt elnököt felkéri, hogy demarsot iktessen a német kormányhoz a zsidó polgárság üldözése ellen. Az egész amerikai közvélemény energikus intőzéseket vár a kormánytól a német rendszerrel szemben.

